

Psalmen dagboek

Een jaar lang leven met de liederen van Jezus

Tim Keller samen met Kathy Keller

The Songs of Jesus – a year of daily devotions in the Psalms

Introductie

De psalmen vormen de door God geïnspireerde gezangenbundel, bedoeld om in de publieke samenkomsten van het oude Israël God mee te aanbidden (1 Kronieken 16:8-36).

Omdat de psalmen niet gewoon gelezen maar gezongen werden, drongen ze door in de gedachten en de verbeelding van de mensen zoals alleen muziek dat kan. Het hart en de verbeelding van de gemiddelde Israëliet waren er zo mee verzadigd dat toen Jezus Jeruzalem binnenreed de menigte hem eigenlijk vanzelf spontaan begroette met het opzeggen van een regel uit een psalm (Marcus 11:9; Psalm 118:26).

De eerste christenen zongen en baden de psalmen ook (Kolossenzen 3:16; 1 Korintiërs 14:26). Toen Benedictus zijn kloosters stichtte, stelde hij in dat de psalmen allemaal minstens een keer per week gezongen, gelezen en gebeden moesten worden. Gedurende de middeleeuwen waren de psalmen voor de meeste christenen in de praktijk het bekendste gedeelte van de Bijbel. Het Psalmboek was hoogstwaarschijnlijk het enige deel van de Bijbel dat een leek in zijn bezit had. Ten tijde van de reformatie speelden de psalmen een heel belangrijke rol in de hervorming van de kerk. Maarten Luther gaf als aanwijzing dat 'heel het Psalmboek, lied voor lied, in gebruik diende te blijven'. Calvijn schreef: 'Het plan van de heilige Geest [was] ... aan de kerk een goed bruikbare gebedsvorm te geven.

Alle theologen en kerkleiders zijn er altijd van overtuigd geweest dat de psalmen steeds opnieuw gebruikt behoren te worden tijdens de dagelijkse omgang van elke christen met God en tijdens de openbare eredienst. We moeten de psalmen niet gewoon maar lezen; we moeten ons erin onderdompelen zodat ze de manier waarop we met God omgaan sterk beïnvloeden. De psalmen zijn de door God gewezen weg om godvruchtig te leren leven voor hem.

Waarom? Eén reden is dat ze een 'minibijbel' vormen, zoals Luther het noemde. Ze geven een overzicht van de heilsgeschiedenis van de schepping via de wetgeving op de berg Sinaï, de dienst in de tabernakel en de tempel tot aan de ballingschap wegens ontrouw, en ze wijzen naar voren, naar de komende messiaanse bevrijding en het herstel van alle dingen. Ze behandelen de leerstukken van de openbaring (Psalm 19), over God (Psalm 139) en over de menselijke natuur (Psalm 8) en de zonde (Psalm 14).

De psalmen zijn echter meer dan alleen maar een instrument voor theologisch onderwijs. Een van de kerkvaders uit de oudheid, Athanasius, schreef: 'Wat jouw specifieke nood of moeite ook is, in een en hetzelfde boek [de psalmen] kun je bewoordingen vinden die daarbij passen, zodat je ... leert op welke manier jouw kwaal genezen kan worden. Je komt iedere levenssituatie tegen in het boek van de Psalmen. Psalmen bereiden je voor op iedere mogelijke geestelijke, sociale en emotionele situatie en bieden je daar training voor - ze laten je zien wat voor gevaren er zijn, wat je altijd in je achterhoofd moet houden, hoe je je moet opstellen, hoe je er tegen God over moet praten, en hoe je van God de hulp kunt krijgen die je nodig hebt. 'Ze plaatsen hun onmiskenbare opvatting van de grootheid van de Heer naast onze situaties, zodat we de dingen beter in het juiste perspectief kunnen gaan zien.' Alle aspecten en omstandigheden van het leven worden 'gebracht in de

aanwezigheid van de Heer, en geplaatst in de context van wat er waar is over hem. Psalmen zijn daarom niet slechts een ongeëvenaard basisleerboek maar ook een medicijnkast voor het hart en de best mogelijke praktische richtlijn voor het leven.

Door de psalmen een 'medicijn' te noemen probeer ik recht te doen aan datgene wat ze enigszins onderscheidt van andere delen van de Bijbel. Ze zijn geschreven om gebeden, opgezegd en gezongen te worden - om gedaan en niet slechts om gelezen te worden. Theoloog Gordon Wenham concludeert dat een regelmatig gebruik ervan een 'uitvoerende handeling' is 'die iemands relatie [met God] verandert op een andere manier dan enkel en alleen luisteren dat doet'.

In zekere zin behoren we de psalmen op te nemen in onze eigen gebeden, of misschien onze eigen gebeden op te nemen in de psalmen, en zo naar God toe te gaan. Door dat te doen hebben de psalmen rechtstreeks betrekking op veranderingen in gedrag, toewijding, beloften en zelfs emoties van de spreker. Als we, bijvoorbeeld, Psalm 139:23-24 niet slechts lezen - 'doorgrond mij, God, ... peil mij, ... zie of ik geen verkeerde weg ga' - maar bidden, dan nodigen we God uit om onze motieven tegen het licht te houden en we stemmen expliciet in met de manier van leven waartoe de Bijbel oproept.

De psalmen brengen ons ertoe om te doen wat de psalmdichters doen - onszelf toewijden aan God door middel van geloften en beloften, op God vertrouwen door middel van smeekbeden en uitingen van aanvaarding, troost zoeken bij God door middel van jammerklachten en geklaag, genade vinden bij God door schuldbelijdenis en bekering, nieuwe inzichten en perspectieven verwerven van God door meditatie, herinneringen en bespiegelingen.

De psalmen helpen ons ook om God te zien - God, niet zoals we wel zouden willen of hopen dat hij was maar zoals hij zichzelf daadwerkelijk openbaart. De beschrijvingen van God in het psalmboek zijn vele male rijker dan mensen zouden kunnen bedenken. Hij is heiliger, wijzer, vreeswekkender, tederder en liefdevoller dan wij ons ooit van hem zouden kunnen voorstellen. De psalmen openen nieuwe werelden voor ons en toch leiden ze ons naar de God die werkelijk bestaat. Dat leidt tot een ongekende mate van realiteit in ons gebedsleven. 'Aan onszelf overgeleverd bidden we tot een of andere god die zegt wat wij graag willen horen, of tot dat onderdeel van God dat we kunnen begrijpen. Maar waar het om gaat is dat we spreken tot de God die tot ons spreekt, en dat dat betrekking heeft op alles wat hij tegen ons zegt ... Wat wezenlijk is bij het bidden is niet dat we leren om onszelf uit te drukken maar dat we leren om antwoord te geven aan God.'

Vooraf brengen de psalmen ons, gelezen in het licht van heel de Bijbel, bij Jezus. De psalmen waren Jezus' liedboek. De gezangen die Jezus bij het laatste avondmaal zong (Mattheüs 26:30; Marcus 14:26) zullen het *hallel* geweest zijn, Psalm 113-118. Sterker nog, er is alle reden om te geloven dat Jezus alle psalmen gezongen heeft, voortdurend, zijn leven lang, en dat hij ze dus allemaal uit het hoofd kende. Het is het Bijbelboek waar hij meer uit citeert dan uit welk ander boek dan ook. Maar de psalmen werden niet gewoon gezongen door Jezus; ze gaan ook over hem, zoals we in dit boek steeds weer zullen zien.

De psalmen zijn dus werkelijk de liederen van Jezus.

Tim en Kathy Keller